

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 121

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 27 november 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Woonzorgcentra (wzc's) - Kwaliteitskader ventilatie

Met het project 'het kwaliteitskader ventilatie voor woonzorgcentra' ondersteunt het agentschap Zorg en Gezondheid de zorgvoorzieningen in de ontwikkeling en integratie van een nieuw, effectief en efficiënt beleid op het vlak van ventilatie of om het bestaande ventilatiebeleid te verbeteren.

De eerste actie in dat kader was het uitwerken van een kwaliteitshandboek voor ventilatie in woonzorgcentra. In uitvoering van de tweede actie werden tijdens een grootschalige meetcampagne begin 2022 woonzorgcentra aangemoedigd om verschillende metingen van de luchtkwaliteit te doen en door te geven aan het agentschap. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 680 van 17 juni 2022 vernam ik dat 218 woonzorgcentra deelnamen. Zij kregen allemaal een gratis ventilatiescan, uitgevoerd door het Vlaams Energiebedrijf (VEB). De afronding van het totale pakket aan ventilatie-audits was gepland tegen eind 2024, zo vernam ik in antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 804 van 15 juni 2023. Op basis van de resultaten van die scans zou het kwaliteitshandboek kunnen worden aangepast, aldus de minister tijdens de commissievergadering van 22 december 2022.

Toen zei de minister ook dat "in de erkenningsnormen op termijn (...) wel normen voor de binnenluchtkwaliteit in termen van bovengrenzen voor de CO₂-concentratie [kunnen] opgenomen worden".

Er werd ook een praktische leidraad gemaakt om voorzieningen te helpen bij de opmaak van een ventilatieplan, en de voorzieningen moeten periodiek rapporteren in een ventilatierapport. Dat ventilatierapport zou een element van inspectie kunnen worden, zo zei de minister nog.

Aanvullend op het kwaliteitskader ventilatie zou partnerorganisatie Milieugezondheidszorg een analyse (probleem-, context-, stakeholder-, setting- en interventieanalyse) uitvoeren met betrekking tot de binnenluchtkwaliteit in woonzorgcentra. Op basis van die analyse zou een strategiebepaling en een actieplan worden voorgesteld om de binnenluchtkwaliteit in woonzorgcentra te verbeteren. De minister hoopte in het najaar van 2023 daarover meer duidelijkheid te hebben.

1. Zijn er, naast de 218 woonzorgcentra die een gratis ventilatiescan kregen, nog andere woonzorgcentra die zo'n scan hebben aangevraagd? Zo ja, hoeveel dan, opgedeeld per provincie?

2. In hoeverre kon in alle 218 woonzorgcentra al een ventilatie-audit gebeuren? Indien ze niet allemaal konden gebeuren, graag een opdeling van hoeveel wel en hoeveel nog niet, opgedeeld per provincie.
3. Welke algemene conclusies kunnen worden getrokken uit de uitgevoerde ventilatiescans van de 218 (of het lagere aantal indien ze niet allemaal werden uitgevoerd) woonzorgcentra?
4. Wordt of werd op basis daarvan het kwaliteitshandboek voor ventilatie in woonzorgcentra aangepast? Zo ja, op welke manier?
5. Acht de minister het nodig om, op basis van die resultaten, de normen voor binnenluchtkwaliteit in de erkenningsnormen bij te sturen?
6. Wat zijn de resultaten van de analyse en de strategieontwikkeling die werd uitgevoerd door partnerorganisatie Milieugezondheidszorg over de binnenluchtkwaliteit?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 121 van 27 november 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. In het kader van de ruimere doelstelling om voorzieningen in de welzijns- en zorgsector energie-efficiënter en klimaatrobuuster te maken werd recent het aanbod van de energiescans uitgebreid met een aantal opties waarvan de ventilatie-audit er één is. Via de VIPA one-stop-shop kunnen zorgvoorzieningen intekenen voor een ventilatie-audit al dan niet in combinatie met de andere opties van de one-stop-shop: <https://departementwvg.be/one-stop-shop-energiescans>. VIPA komt eenmalig tussen voor de kosten van deze audits onder voorwaarden vergelijkbaar met deze voor de ventilatieaudit van de 218 WZC uit de meetweek in 2022.
Er werden ondertussen voor 57 voorzieningen (waaronder ook WZC) extra ventilatie-audits aangevraagd via deze one-stop-shop.
2. Van de 218 WZC van de CO₂-meetweek in 2022, is voor 45 voorzieningen de audit lopende, is voor 36 voorzieningen de aanvraag in behandeling en werd van 125 voorzieningen nog geen concrete reactie ontvangen. De overige 12 van de 218 wensen niet in te gaan op het aanbod voor de ventilatieaudit. Ook werden er in de pilootfase (fase waarin de standaard voor de ventilatieaudit werd ontwikkeld) al 10 ventilatieaudits uitgevoerd.
- 3-4. Het is op dit moment nog te vroeg om conclusies te trekken op basis van de reeds uitgevoerde ventilatieaudits. Enkel de resultaten van de 10 WZC van de pilootfase en 7 audits van de lopende ventilatieaudits zijn momenteel beschikbaar. Dit levert enkel feedback op voor het verfijnen van de methodologie voor de ventilatieaudit maar kan niet worden gebruikt als representatieve groep voor de parameters in de WZC. Pas na het afronden van een grotere groep ventilatieaudits kan een samenvattend rapport opgesteld worden. Na het afronden van een grotere groep ventilatieaudits, zal ook bekeken worden of er op basis van de conclusies aanpassingen aan het kwaliteitshandboek nodig zijn.
5. Voor een eventuele aanpassing van de erkenningsnormen m.b.t. de binnenluchtkwaliteit moeten we niet wachten op de resultaten van de ventilatieaudits. Sinds de coronacrisis heeft het Departement Zorg heel wat kennis rond het (belang van) ventilatie in WZC opgebouwd:
 - Zo hebben we onze eigen onderzoeksinitiatieven zoals de CO₂-meetweek, de pilootstudie ventilatie en luchtzuivering, de analyse en de strategieontwikkeling uitgevoerd door partnerorganisatie Milieugezondheidszorg over de binnenluchtkwaliteit.
 - Ook hebben we de ervaringen van de voormalige mobiele teams infectieziektenbestrijding, de outbreak-support-teams en de medisch milieukundigen van de Logo's over ventilatie in WZC.
 - Er is de wetenschappelijke literatuur, cf. adviezen van de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie), HGR (Hoge Gezondheidsraad) en SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen).

Hieruit blijkt dat een aanpassing van de erkenningsnormen best aangewezen is. Een bovengrens van 1200 ppm CO₂ in gebruiksruidten is nu al van toepassing voor recentere woonzorgcentra (aanvraag bouwvergunning na 1 januari 2017). Het

Departement Zorg bekijkt op dit moment op welke manier we de bovengrens van 1200 ppm CO₂ ook kunnen opnemen als verplicht element voor 'oudere' woonzorgcentra en voor alle woonzorgcentra een bovengrens van 900 ppm wanneer een verhoogd risico op besmetting met ademhalingsvirussen heerst. Ook wordt bekeken op welke manier pijlers 2 tem 4 (risicoanalyse, ventilatieplan en ventilatierapport) op termijn als verplichte elementen in een regelgevend kader kunnen worden opgenomen.

6. Uit de analyse kwamen heel wat conclusies en aanbevelingen. Op basis hiervan zal de partnerorganisatie 'Milieugezondheidszorg' op korte termijn starten met het uitwerken van een aanpak om:
 - Opname Binnenluchtkwaliteit bij het ontwerp van nieuwe WZC-gebouwen te stimuleren:
 - o Door info over emissies ter beschikking te stellen;
 - o Door kennis te verhogen over binnenluchtkwaliteit bij architecten via artikels, publicaties,...
 - Binnenluchtkwaliteit te verbeteren bij bestaande WZC:
 - o Door bewustwording en capacity-building bij preventieadviseurs, technische diensten, directies en zorgkundigen...;
 - o Door een luik voor preventieadviseurs te ontwikkelen in samenwerking met beroepsverenigingen van preventieadviseurs;
 - o Door het aanmoedigen de reeds ontwikkelde materialen rond ventilatie te gebruiken;
 - o Door inspirerende praktijken rond binnenmilieu te delen om WZC te inspireren duurzaam aan de slag te gaan in WZC.